

3. SINIF FEN BİLİMLERİ

ÇEVREMİZDEKİ VARLIKLARI TANIYALIM

Beş duyu organımızla algılayabildiğimiz her şeye **varlık** denir. Kalem, kedi, çiçek birer varlıktır. Varlıklar, canlı ve cansız varlıklar olmak üzere ikiye ayrılır.

Canlı Varlıklar: Beslenen, hareket eden büyüyen ve çoğalan varlıklara **canlı varlıklar** denir. Her canlı türünün farklı yaşam biçimi vardır.

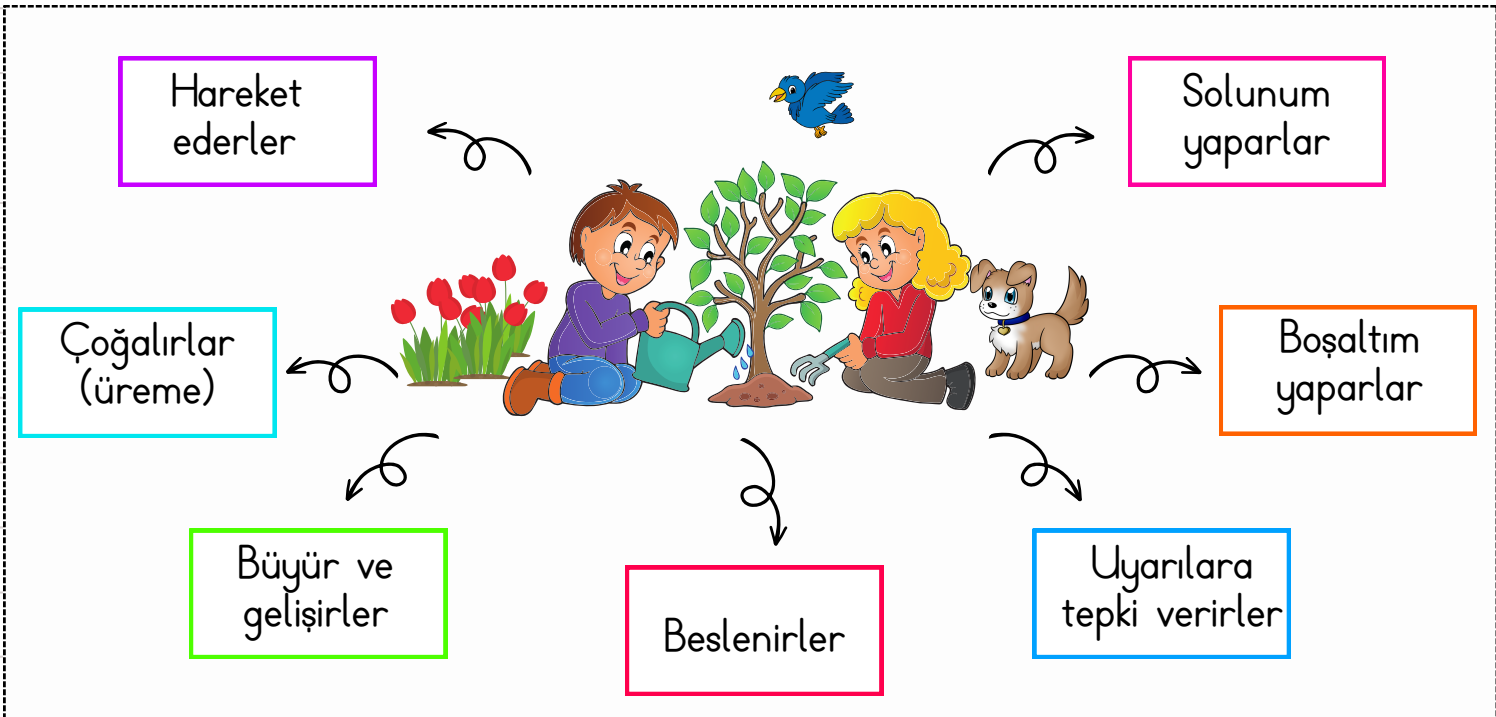
- İnsanlar,
- Bitkiler,
- Hayvanlar.

Cansız Varlıklar: Beslenemeyen, büyüemeyen ve hareket etmeyen çoğalmayan varlıklara **cansız varlıklar** denir. Cansız varlıklar, canlıların yaptığı hiçbir şeyi yapamazlar. Cansız varlıkların hareket etmeleri insanlar ve diğer dış kuvvetler (su, rüzgar vb.) sayesinde olur.

- Eşyalar
- Hava, su ve toprak...

CANLILARIN ORTAK ÖZELLİKLERİ NELERDİR?

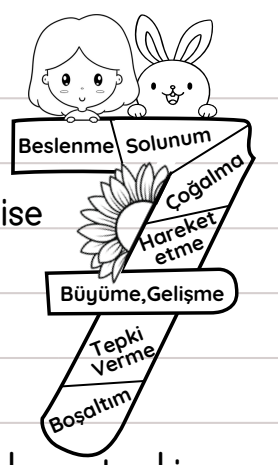
Canlı varlıkların sahip oldukları bazı ortak özellikler vardır.

3. SINIF FEN BİLİMLERİ

CANLILARIN ORTAK ÖZELLİKLERİ NELERDİR?

Canlı varlıkların hepsi bu yedi özelliğe sahiptir. Cansız varlıklar ise bu özelliklerden hiçbirine sahip değildir. Canlı varlıkları, cansız varlıklardan bu özellikleri ile ayırt edebiliriz.

1-Tepki Verme: Canlılar dışarıdan gelen uyartıları alır ve bu uyartılara tepki verirler. Canlılar çevrelerindeki ışık, ses, sıcaklık gibi uyartılara farklı tepkiler verir. Örneğin; sıcak çaya elimiz değince hızlıca çekeriz. Küstüm çiçeğine dokununca çiçek yapraklarını kapatır.

2-Boşaltım Yapma: Canlıların vücudunda birçok faaliyet gerçekleşir. Bu faaliyetler sonucunda atık maddeler oluşur. Canlıların atık maddeleri vücudundan uzaklaştırmasına **boşaltım** denir.

- Hayvanlar ter, idrar, dışkı yoluyla boşaltım yapar.
- Bitkilerin boşaltım organı yapraklarıdır. Yapraklarıyla terleme yaparak ve atık maddeleri yapraklarında biriktirip yaprak dökerek boşaltım yapmış olurlar.

3-Solunum Yapma: Canlılar yaşamlarını sürdürebilmek için solunum yaparlar.

- Birçok hayvan gereksinim duyduğu oksijeni akciğerlerine hava çekerek alır.
- Balıklar oksijeni sudan alır, sudaki oksijeni almak için solungaçlarını kullanır.
- Bitkiler solunumları için gerekli oksijenin bir kısmını kendileri üretir. Bir kısmını da yaprakları aracılığıyla havadan alır.

4-Hareket etme: Canlıların yer ve yön değiştirmesi olayına **hareket** denir. Tüm canlılar hareket eder ancak hareketleri birbirinden farklıdır.

İnsanlar yürür, koşar, zıplar. Hayvanlar istedikleri zaman yer değiştirebilir. Bitkiler ise diğer canlılar gibi yer değiştirmezler. Bitkilerin hareketi yönelme şeklindedir. Bitkiler yapraklarını Güneşe, köklerini toprağa doğru çevirerek hareket ederler.

5-Çoğalma: Canlılar kendi türlerinin devam etmesi için çoğalırlar. Bazı hayvanlar doğurarak, bazıları yumurtayla çoğalır. Bitkiler ise tohumla çoğalır.

6-Büyüme-Gelişme: Her canlı doğar, büyür ve gelişir. İnsanlar ve hayvanlar belli bir büyüklüğe ulaştığında büyümeleri durur. Bitkilerin bazıları ise yaşadığı sürece büyümeye devam eder.

7-Beslenme: Canlılar büyüyüp gelişmek ve yaşamlarını sürdürebilmek için enerjiye ihtiyaç duyarlar. İhtiyaç duydukları bu enerjiyi ise besinlerden elde ederler.